

Conceptverslag van de vergadering van de statencommissie Water en Milieu van 4 september 2006 om 19.³⁰ uur in het Provinciehuis

Aanwezig :

J. Konijnenbelt (voorzitter), J. Binnekamp (gedeputeerde), J.L.M.M. Damen (VVD), ir. D.J. van den Burg (VVD), drs. J.H.A. Oostrum (VVD), mw. S.D. Oosterhuis (VVD), mr. J.G.M. Reerink (PvdA), mw. mr. K.J. Fokker (PvdA), mr. A.G. van Malenstein (PvdA), mw. drs. ing. I.L. Oostlander (CDA), E. Jongsma (CDA), mw. A.A. Swets (CDA), drs. R. Vis (GroenLinks), J.R. Ploeger (D66), ir. J.E.F. Landman (ChristenUnie), drs. C. de Heer (ChristenUnie), L. de Vries (SP), J.W. Benschop (SGP)

Afwezig:

Mw. drs. M.C. Das.

Van ambtelijke zijde aanwezig:

dr. R. Poort (adjunctgriffier), mw. N. Brummer (verslag)

1. Opening

De voorzitter opent de vergadering en heet alle aanwezigen van harte welkom. Spreker constateert dat er geen leden van de commissies IME en REG buiten de vaste commissieleden van WEM aanwezig zijn. In het kader daarvan stelt hij voor om de voorliggende agenda te volgen. Aldus wordt besloten.

2. Mededelingen

De voorzitter geeft aan dat de commissieleden voor zich een jaarprogramma LAMI 2006 aantreffen. De commissieleden kunnen dit stuk behandelen als een stuk ter kennisname.

Gedeputeerde Binnekamp heeft geen mededelingen.

3. Conceptverslagen 8 juni en 26 juni & geactualiseerde lijst van toezeggingen

Verslag van 8 juni 2006

De voorzitter meldt dat er geen schriftelijke correcties zijn ontvangen.

Naar aanleiding van:

De heer Vis meldt dat op pagina 15 de koud/warmte opslag wordt genoemd. De heer Binnekamp heeft gezegd dat een gesloten systeem vergunningplichtig is. Spreker laat weten dat een open systeem vergunningplichtig is. Hij vraagt zich af of de uitspraak van de heer Binnekamp juist is. Gedeputeerde Binnekamp antwoordt dat inderdaad beide systemen vergunningplichtig zijn.

Met inachtneming van de bovenstaande wijziging wordt het verslag vastgesteld.

Verslag van 16 juni 2006

De voorzitter meldt dat ook voor dit verslag geen tekstuele wijzigingen zijn ontvangen.

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

Naar aanleiding van:

De heer De Vries geeft aan dat hij tijdens deze vergadering niet aanwezig is geweest.

De heer Vis meldt dat de gedeputeerde op pagina 2 een toezegging doet dat KWO in september op de agenda zou staan. Spreker constateert dat dit onderwerp vandaag echter niet op de agenda staat. Gedeputeerde Binnekamp antwoordt dat dit onderwerp in oktober op de agenda staat. De commissie zal in oktober uitvoerig over de stand van zaken worden geïnformeerd. De heer Vis laat weten dat hij heeft aangedrongen op behandeling aangezien de provincie achterloopt op de bestaande praktijk. Gedeputeerde Binnekamp bevestigt dat een aantal bedrijven KWO toepast zonder vergunning van de provincie.

De voorzitter merkt op dat de toezeggingenlijst bij het komend verslag zal worden geactualiseerd. Alle pm-posten zullen in oktober of november op de agenda staan. Mevrouw Fokker vraagt of dit ook de planning van de commissie betreft. De planning van het Statenwerkplan 'Kaders & Keuzes' sluit volgens haar niet geheel aan. De voorzitter antwoordt dat de termijnagenda een dynamisch karakter heeft. Het kan zijn dat enkele zaken niet geheel gelijk meer lopen met de versie van de termijnagenda die in het Statenwerkplan is opgenomen.

TER BESPREKING

Portefeuille J. Binnekamp

4. Advies taskforce verdroging

Commissieleden in eerste termijn

De heer Damen laat weten dat hij het voorliggende advies met genoeg heeft gelezen. De VVD heeft geconstateerd dat de voortgang van de verdrogingsbestrijding stagneert. De fractie is het eens met de gestelde doelstelling. Op de wijze waarop het een en ander nu aan de commissie wordt gepresenteerd, heeft de VVD echter enige aanmerkingen. De samenstelling van de Top-lijst, de wijze waarop dit gebeurt en de financiering met tijdsfad zijn onderwerpen van discussie voor de fractie.

Toplijst. Als uitgangspunt voor deze lijst zijn het Streekplan en het Reconstructieplan van essentieel belang voor de VVD. Hierin wordt aangegeven waar bepaalde activiteiten moeten plaatsvinden voor de taskforce verdroging.

Financiën. Voor de VVD is het van buitengewoon belang dat, waar er gebieden worden aangewezen in het kader van de Top-lijst, de financiën voor 100 % geregeld zijn. Hierbij dient aangegeven te worden wat er als budget beschikbaar is. Het is niet juist als er gebieden aangewezen worden die niet financieel gedekt zijn. Als gebieden niet geheel financieel zijn afgedekt, zal de VVD zich hiertegen verzetten.

Verwerving. Het is mogelijk om de taskforce verdroging doelstellingen te realiseren zonder dat de gebieden verworven worden.

Daarnaast wordt aangegeven dat de activiteiten die voor de taskforce verdroging in de gebieden moeten worden uitgevoerd onbepaald zouden zijn. Volgens spreker valt dit erg mee. Het stuk geeft hiervan een te negatief beeld.

Multifunctioneel grondgebruik. De VVD is er een voorstander van om activiteiten te koppelen en te combineren. Hierbij is een verplaatsing van de ecologische en robuuste verbindingzones voor de VVD bespreekbaar. Dit dient dan wel plaats te vinden binnen een integrale aanpak

Agrarisch en particulier natuurgebied. In het stuk wordt aangegeven dat het agrarisch natuurgebied niet toereikend zou zijn voor de taskforce verdroging. Dit klopt volgens spreker niet. Het agrarisch en particulier natuurgebied worden in dit stuk op één hoop geveegd, hetgeen volgens spreker onjuist is. Met de opsomming dient volgens hem selectiever omgegaan te worden.

Spreker vindt het onzin dat op pagina 7 wordt gesteld, dat een vermeend gebrek aan geld geen blokkade mag zijn. Geld volgt ambitie, zo wordt het in het voorliggende stuk gesteld. Spreker meent dat dit niet de bedoeling is. Volgens hem wordt de ambitie bepaald door de doelstelling en de uitgangspunten. Vervolgens dient er gekeken te worden of hiervoor de

benodigde middelen aanwezig zijn. Als de benodigde middelen niet aanwezig zijn, dan moet volgens de VVD de ambitie bijgesteld worden.

Ontheigening. De VVD stelt dat ontheigening slechts in bepaalde gevallen zou moeten plaatsvinden. Als reeds 90 % tot 95 % van de grond is verkregen, is het mogelijk om tot ontheigening over te gaan. Als er op basis van vrijwilligheid wordt gesproken, moet niet over ontheigening gesproken worden. Dit zal alleen averechts werken.

Mevrouw Fokker laat weten dat de PvdA met minder genoegen het voorliggende stuk heeft gelezen. Met name de financiën zijn hierbij een groot punt voor de fractie. De oorzaak van de taskforce was een financieel probleem. Als er dan gekozen wordt voor een Top-lijst, waarbij de 40 %-norm wordt losgelaten, ervaart de PvdA dit als een achteruitgang. Bij het huidige voorstel is de financiële dekking niet zeker. Het is echter niet zeker dat in 2015 de Top-lijst gebieden zijn behandeld. De PvdA gaat niet akkoord met dit voorstel, als er geen financiële dekking bestaat.

Toplijks locaties. Deze locaties komen voor de PvdA-fractie uit de lucht vallen. De criteria waarop deze locaties geselecteerd zijn, zijn niet aangegeven. Daarnaast is deze lijst niet volledig. Graag zou de PvdA de criteria voor de selectie voor deze lijst vernemen. In het stuk mist spreekster de rol van de gemeente in de uitvoering. De rol van de waterschappen en van de terreinbeheerders wordt genoemd. Graag zou spreekster hierop een toelichting ontvangen.

Op pagina 5, punt 5, wordt gesproken over een provinciaal plan. Het is echter niet duidelijk wanneer dit plan komt en wat hiervan de status zal zijn.

Bij de realistische doelen wordt de koppeling met de GGOR gemaakt. Er is eigenlijk geen terugkoppeling ontvangen over de GGOR's. Dit is volgens spreekster niet juist.

Ook de peilbesluiten, waterwinning en alles wat een rol speelt bij de verdrogingsbestrijding worden gemist op deze lijst. Dit kan volgens spreekster uitgebreider aangegeven worden. Milieuorganisaties hebben een brief geschreven waarin gevraagd wordt om de 40 % normering aan te houden naast de Top-lijst, spreekster laat weten dat de PvdA hiervan een voorstander is.

Tot slot laat spreekster weten dat het de PvdA verbaast dat bij de stukken ter kennisname een stuk met betrekking tot de Bethunepolder is opgenomen. In dit stuk wordt voorgesteld om aan beperkte verdrogingsbestrijding te doen, terwijl dit gebied wel op de Top-lijst staat.

Mevrouw Oostlander merkt op dat het CDA er vanuit gegaan is dat dit stuk is aangeboden in het kader van de informatievoorziening. In het stuk wordt duidelijk aangegeven dat het voorstel bij de minister ligt en dat de provincie hier nog mee aan de slag moet gaan.

De werkwijze sprak het CDA enorm aan. Dit is volgens spreekster een pragmatische insteek met kans van slagen. De financiën zijn inderdaad een probleem, maar het voorliggende voorstel vindt het CDA wel goed. Er dient bij de evaluatie gekeken te worden of en hoeveel meer geld er nodig zal zijn.

Spreekster laat weten dat het CDA het eens is met de VVD dat er naar andere instrumenten dan grondverwerving gekeken dient te worden.

Het CDA ondersteunt van harte het advies van de taskforce om bij grondverwerving te werken met ruime mogelijkheden en reële schadevergoeding. Dit zal een punt voor het CDA zijn om in de verdere voorstellen aan vast te houden.

Bij het lezen krijgt men de indruk dat het voorliggende stuk een pragmatisch advies betreft. De heer Vis kan dit vanuit GroenLinks eigenlijk wel billijken. Bij zijn aantreden als statenlid heeft hij geconstateerd dat de verdrogingsproblematiek volledig op slot zat. Op deze wijze kan gekeken worden of er schot in de zaak gebracht kan worden. Het voorstel voldoet echter niet aan de ambities van GroenLinks.

De VVD heeft aangegeven dat de verhouding van de aanwezig financiën en de ambities één op één moet zijn. De VVD doet een voorstel om meer geld voor deze ambities vrij te maken. GroenLinks wacht dit voorstel van de VVD af.

GroenLinks steunt het voorliggende stuk. Spreker merkt op dat GroenLinks ook het voorstel steunt om de 40 %-norm te handhaven.

De heer Benschop laat weten dat in het stuk wordt aangegeven dat het noodzakelijk is dat er snel gewerkt moet worden. De SGP is het hier mee eens. Er dient voorkomen te worden dat er langdurig onzekerheid bestaat. Ook voor eventuele schaduwwerking dient opgepast te worden. Het is mogelijk dat er naar aanleiding daarvan verpaupering optreedt.

Ook over het budget moet snel duidelijkheid komen. De doelen, financiële middelen en de ambities moeten inderdaad één op één passen. Bij een tekort aan financiële middelen moeten de ambities en de doelen eventueel bijgesteld worden.

Agrarisch natuurbeheer kan botsen met de verdrogingsbestrijding. Spreker stelt voor om per gebied te kijken welk natuurdoel het beste bij dat gebied past.

Vervolg procedure. Spreker vraagt wanneer PS besluitvormend aan bod zullen komen bij dit onderwerp.

De heer De Vries geeft aan dat hij de verdrogingsproblematiek bijzonder moeilijk te begrijpen vindt. Hij heeft geluisterd naar de opmerkingen van de overige fracties. Spreker heeft begrepen dat er eindelijk iets gaat gebeuren aan de verdrogingsbestrijding. Hij wenst de heer Binnekamp hierbij veel succes. Het is volgens hem wel noodzakelijk dat de doelstelling gehaald wordt. Het zou goed zijn als hiervoor meer financiële middelen beschikbaar komen.

De heer Landman merkt op dat ook hij het stuk ter kennisname heeft opgevat. De mening van de ChristenUnie sluit aan bij de mening van het CDA. Het spreekt de fractie van de ChristenUnie aan dat het nu menens schijnt te worden met de aanpak van de verdrogingsbestrijding.

De aanpak via de toplijst spreekt door de concreetheid de fractie erg aan. De financiering van deze toplijst is echter niet duidelijk aangegeven. Er dient hierbij gekozen te worden voor een concrete aanpak. Spreker pleit ervoor dat, als de 40 %-norm wordt losgelaten, de gebieden uit de 40 %-norm tot 2015 in ieder geval niet achteruitgaan.

De drie waterschappen in Utrecht gaan een belangrijke rol spelen in de uitvoering. Er wordt echter niet aangegeven hoe de waterschappen tegenover deze taskforce actie staan. De IPO en de Unie van Waterschappen zijn wel bij dit voorstel betrokken. Graag zou spreker vernemen of er reacties zijn ontvangen op deze aanpak vanuit de waterschappen.

Spreker vraagt zich af of de kosten van waterhuishoudkundige maatregelen onder de ILG-regeling vallen.

De heer Ploeger is blij dat er een helder plan ligt om de verdroging eindelijk aan te pakken. Spreker vraagt zich af hoe zeker de gedeputeerde ervan is dat de tekorten in de toekomst aangevuld kunnen worden. Daarnaast vraagt spreker zich af wat er met de gebieden gebeurt, die niet op de Top-lijst staan. Een verslechtering van deze gebieden is absoluut niet gewenst.

Hoe is de Top-lijst samengesteld? Het zijn allemaal gebieden die reeds onder een bepaalde regeling of wet vallen. Is er überhaupt gekeken naar gebieden die daar niet in vallen?

Op de Top-lijst staat een aantal bijzondere gebieden binnen de ecologische hoofdstructuur die nader bepaald dienen te worden. Spreker vraagt of deze gebieden reeds bepaald zijn of dat deze gebieden nog steeds bepaald dienen te worden.

Tenslotte vraagt spreker hoe de gedeputeerde denkt het onteigenen te regelen zonder dat dit opstand zal veroorzaken.

Antwoord van het college

Gedeputeerde Binnekamp laat weten dat hij getracht heeft om de commissie te informeren over het advies van de taskforce verdroging. Dit advies is inmiddels aan de minister overhandigd. Het voorliggende stuk is de kern van het advies dat aan de minister is overhandigd. Er is 20 jaar niets gedaan aan de verdroging. Alle betrokken partijen hebben in die periode op elkaar zitten wachten.

De gedeputeerde zal een terugkoppeling geven over dit advies met zijn collega's in de overige provincies.

In het advies wordt aangegeven dat 40 % een goed streven is, maar dat er nog niets van bereikt is. Als er aan 40 % wordt vastgehouden, dan zal er niets van terecht komen. De taskforce adviseert de minister om ook naar de gebieden te kijken, die daadwerkelijk bijdragen aan de natuurontwikkelingen.

De Top-lijst zal na bespreking in het college in de commissie worden besproken. Uiteindelijk zal er een lijst ontstaan die aan de heer Veerman kan worden aangeboden.

Er wordt geadviseerd om de 40 % los te laten als streefcijfer en te kijken naar de gebieden die werkelijk bijdragen aan de natuurontwikkeling door verdrogingsbestrijding. Op deze wijze worden gebieden ontwikkeld met voldoende kwaliteit en voldoende ambitieniveau. De kern van het advies is om niet teveel aan te pakken, maar alleen het haalbare.

Onteigenen. Dit wordt als nieuw instrument ingezet. LTO is hiermee akkoord gegaan. Als er slechts één agrariër is die niet meewerkt, adviseert de taskforce de minister om het instrument van de 100⁺ in te zetten. Hierbij wordt een behoorlijk bedrag geboden, waardoor de agrariër bereid is om te verkopen. Wil de agrariër geen gebruik maken van de 100⁺-formule, dan adviseert de taskforce om gebruik te maken van onteigening.

Spreker geeft aan dat beantwoording van de vragen van de commissieleden niet aan de orde is. Het betreft een advies van de taskforce aan de minister. Het is volgens hem niet de bedoeling om dit advies uitgebreid te bespreken.

Het feit dat dit advies door de commissie niet juist is beoordeeld, ligt volgens mevrouw Fokker aan de manier waarop dit advies aan de commissie is aangeboden. Dit advies heeft volgens haar wel degelijk invloed op het beleid van de provincie. Zij laat weten dat de provincie ook zeker keuzes heeft hierin.

Gedeputeerde Binnekamp bevestigt dat de provincie inderdaad keuzes heeft bij de aanwijzing van de Topgebieden. Aan de hand van de lijst met Topgebieden zal spreker in het kader van ILG onderhandelingen voeren met de minister. In dat overleg zal hij proberen alle aangewezen gebieden erin te krijgen. Hij hoopt in december over diverse zaken een contract met de minister te sluiten. Spreker blijft echter bij zijn mening dat het niet nuttig is om in de commissie het advies aan de minister uitgebreid te bespreken.

De heer Vis merkt op dat het stuk aan de commissie ter bespreking is aangeboden. Hij pleit in dit kader voor een betere agendering.

De heer Landman laat weten dat zijn opmerkingen niet inhoudelijk over het advies gingen, maar over de implementatie van het advies die in de oplegnotitie wordt besproken. Hierin komen veel concrete zaken naar voren.

Gedeputeerde Binnekamp geeft aan dat het voorliggend advies een vaststaand feit is van de taskforce. Hij vraagt zich af of het zinvol is om dit advies uitgebreid te bespreken. Het is volgens hem wel degelijk zinvol om de discussie te voeren over de Topgebieden. De commissie bepaalt of er ook andere gebieden op de Top-lijst worden geplaatst. Hiervoor doet spreker slechts een voorstel.

De voorzitter concludeert dat de gedeputeerde bij de commissie zal terugkomen met een lijst van Topgebieden. Spreker vraagt wanneer dit zal plaatsvinden.

Gedeputeerde Binnekamp antwoordt dat deze lijst eerst nog bestuurlijk besproken dient te worden. Vervolgens nemen GS een besluit. Dit moet echter passen in het Streekplan en het Reconstructieplan.

De voorzitter constateert dat de mening van de gedeputeerde helder is. De gedeputeerde zal bij de commissie terugkomen met een lijst van de topgebieden. Hierover zal de discussie gevoerd worden.

De heer Damen laat weten dat de VVD akkoord gaat met dit voorstel, maar de VVD zou wel graag op die lijst bij de gebieden het tijdspad en de financiering vermeld zien worden.

Gedeputeerde Binnekamp laat weten dat hij de lijst met topgebieden binnen de commissie zal bespreken. Aansluitend zal hij de onderhandelingen over de financiële middelen voeren met de minister.

Mevrouw Fokker laat weten dat het voor de PvdA essentieel is dat de verdroging aangepakt wordt. De PvdA is niet tevreden met het advies van de taskforce. Daarnaast zou spreekster graag vernemen wat er gebeurt met de brief van de LMU. Spreekster verkeerde in de veronderstelling dat het een keuze van de provincie was om een norm van 40 % aan te houden. Dit is echter een wettelijke norm, die nu losgelaten gaat worden. Dit houdt in dat de suggestie van de LMU niet mogelijk is.

Gedeputeerde Binnekamp antwoordt dat de 40 %-norm voortkomt uit een afspraak tussen de minister en de Kamer. De taskforce heeft aan de minister geadviseerd dat de 40 % losgelaten moet worden. Spreker laat weten dat de brief van de LMU in geen enkel opzicht door hem wordt onderschreven.

De heer De Vries laat bij interruptie weten dat hij van mening is dat de gedeputeerde te makkelijk over de brief van de natuurorganisaties heen stapt. Hij geeft aan dat als er nog meer moet worden gedaan en er ook meer geld voor vrij gemaakt moet worden.

5. Presentatie Kaderrichtlijn Water (KWR)

Presentatie door mevrouw mr. J.M.C.B. Huesmann, zie bijlage

Vragen van de commissieleden

De heer Vis laat tot zich doordringen dat de provincie een rol heeft in het proces. De waterschappen hebben een rol in de uitvoering en gemeenten hebben een betrekkelijke rol in dat totaal. De gemeenten worden pas laat geïnformeerd. Als het de bedoeling is om burgers en maatschappelijke organisaties bij dit proces te betrekken is het volgens spreker goed om dit niet pas op het allerlaatste moment te doen. Spreker vraagt zich af of burgers op deze wijze nog wel betrokken zijn bij zaken die in eigenlijk reeds besloten zijn. Spreker is benieuwd op welk moment de burgers bij het proces betrokken zullen worden.

Mevrouw Huesmann antwoordt dat de burgers inderdaad moeilijk te bereiken zijn. Dit is ook de ervaring uit het verleden. Als het echter dichterbij komt, worden burgers actief. Burgers zijn bereikbaar vanuit de gemeente. Op dit moment is de provincie zelf nog zoekend in het proces, in die zin is het volgens spreekster niet verstandig om burgers daarmee te belasten. Het is nog weinig concreet.

De heer Vis deelt de mening dat dit op dit moment nog weinig concreet is, maar bij een bottom-up proces kunnen problemen en dilemma's best aan de burgers worden voorgelegd. Spreker pleit er al enige tijd voor om burgers om hun mening te vragen.

Mevrouw Huesmann merkt op dat het proces zich op dit moment op het niveau van detailanalyses bevindt. Er zal meer gebruik gemaakt worden van gebiedsprocessen die reeds in een gebied bestaan. Hierbij is het mogelijk dat belangengroeperingen deelnemen. Het betrekken van de burgers is op deze wijze beter mogelijk. De maatschappelijke organisaties hebben commentaar geleverd op het feit dat zij eigenlijk producten voorgelegd kregen, die reeds voltooid waren. Spreekster geeft aan dat het de bedoeling is om de organisaties meer te betrekken bij de totstandkoming van de producten. Dit zal echter makkelijker zijn op het niveau van de waterlichamen.

De heer Vis merkt op dat er grote maatschappelijke tegenstrijdigheden in de toekomst te verwachten zijn. Hij pleit ervoor om burgers goed hierbij te betrekken. Spreker zou graag betrokken blijven bij de wijze waarop de provincie denkt de burgers te betrekken.

De heer Ploeger merkt op dat is aangegeven dat 2015 niet gehaald wordt. Hij vraagt zich af wat er dan gebeurt. Mevrouw Huesmann antwoordt dat de doelen en de maatregelen worden bepaald. Daarnaast wordt het moment van doelbereik bepaald. De KRW geeft de mogelijkheid om op basis van maatschappelijke omstandigheden de doelen op een later moment te realiseren. Bij het aangeven van het realiseren op een later moment wordt wel een goede onderbouwing gevraagd. Vanaf dat moment wordt de realisatie op het nieuwe tijdstip aangehouden. Dit dient wel gehaald te worden.

De heer Damen laat weten dat de commissie gevraagd heeft wat de bestuurlijke ontwikkelingen in het kader van de KRW zouden zijn. Spreker had verwacht dat de

presentatie meer hierover zou gaan. Graag zou hij vernemen wat de stand van zaken op dit moment is voor de bestuurders. Daarnaast vraagt hij zich af wat de financiële situatie is en wat de voorkomende problemen op dat gebied zijn. Graag zou hij dit alsnog vernemen van de gedeputeerde.

Gedeputeerde Binnekamp antwoordt dat de KRW een zeer complexe aangelegenheid is. Er is geprobeerd om alle maatschappelijke organisaties door middel van klankbordgroepen bij de KRW te betrekken. De huidige stand van zaken betreft het maken van een keuze tussen niets doen of een heel hoog ambitieniveau. Bij niets doen wordt met de huidige beheersplannen van de waterschappen en de provincies geprobeerd om de ecologie te verbeteren. Hierbij zal de Europese norm niet gehaald worden. Een heel hoog ambitieniveau zal echter onbetaalbaar zijn. Binnen de RBO's wordt nu gekeken naar de middenvariant. Hierbij wordt naar een haalbaar en betaalbaar niveau gekeken. Om te voldoen aan de normen zal de derogatietermijn, tot 2027, gebruikt worden. Bij het gebruik van deze derogatietermijn zal een goed plan aan Brussel gepresenteerd dienen te worden. De heer Damen vraagt of Brussel dit zal accepteren. Gedeputeerde Binnekamp laat weten dat dit voorstel van de RBO's, na overleg met de staatssecretaris, aan Brussel zal worden gepresenteerd.

De voorzitter meldt dat er op 11 september a.s. een expertmeeting door de SER Utrecht wordt georganiseerd. Spreker bedankt mevrouw Huesmann voor haar presentatie.

6. Provinciaal programma Luchtkwaliteit

Commissieleden in eerste termijn

De heer Jongsma merkt op dat er steeds meer informatie over dit onderwerp op de websites te vinden is. Voor het CDA is dit onderwerp erg belangrijk. De fractie steunt de verbeteringen op dit gebied. Spreker realiseert zich dat waarschijnlijk niemand tegen de verbetering van de luchtkwaliteit is. De wijze waarop de verbetering tot stand komt, is echter van belang. Spreker heeft het voorliggende voorstel bekeken. Dit huidige voorstel is volgens hem één op één een vertaling van de voorstellen die de regio Utrecht in september 2005 heeft gepresenteerd aan Den Haag. Er ontbreekt echter één voorstel. Dit is het voorstel met betrekking tot het weren van 'vuile' vrachtwagens in steden met een milieuzonering. Voorstel 2 en 3 richten zich op doorstroommaatregelen in het verkeer. Het CDA steunt deze voorstellen. Het CDA wijst graag nogmaals op voorstellen die eerder zijn genoemd om doorstromingsmaatregelen te realiseren. Spreker is van mening dat er gekeken moet worden naar de alternatieven op het gebied van brandstoffen. De gedeputeerde stelt een studie voor met betrekking tot de alternatieve vervoerswijze. Het CDA vindt dit een prima idee. In dit kader wijst spreker erop dat de provincie ook kan leren van anderen. Er dient kennis uitgewisseld te worden op dit gebied.

De twee andere voorstellen zijn veel omvangrijker en ook veel duurder. Het CDA staat positief tegenover maatregelen met betrekking tot de verbetering van de luchtkwaliteit. De fractie wil wel dat dit zo doelmatig mogelijk plaatsvindt. In het kader van schoner openbaar vervoer doet het CDA een oproep om overleg te voeren met de andere partijen binnen de provincie. Spreker meent dat samen met het BRU een zelfde beleidslijn gevolgd kan worden. De gedeputeerde heeft een onzekerheid gesignaleerd. Dit betreft de wet 'Luchtkwaliteit'. Deze wet is op dit moment nog in behandeling; het resultaat hiervan is nog niet duidelijk. Naast deze wet bestaan er nog twee vraagtekens op dit gebied. Dit betreft onder andere het toekomstig regeringsbeleid op het gebied van de heffingen en accijnzen. Daarnaast is ook de zaak van de concessies een onzeker punt. De commissie WEM gaat niet over de concessies, maar het is de bedoeling om 2 concessiegebieden te maken, waarbij sprake is van een concessieperiode van 8 jaar. Spreker is van mening dat deze periode erg lang is. Hoe zaken in het kader hiervan gaan uitpakken, is volgens spreker niet duidelijk. De gedeputeerde heeft laten weten dat hij in de toekomstige concessie bepaalde emissiewaarden op het gebied van de luchtkwaliteit wil opnemen. Het CDA onderschrijft deze keuze. Hierbij krijgen alle technologieën gelijke kansen. De gedeputeerde wil voor de emissiewaarden de EVV-normen hanteren. Spreker is van mening dat deze normen erg

hoog liggen. Volgens hem wordt het Utrechtse wagenpark hierdoor onbruikbaar. De wagens zijn namelijk niet om te bouwen in het kader van deze normen.

Spreker laat weten dat in een persbericht van Connexxion wordt aangekondigd dat zij volgend jaar een gloednieuwe bus met zeer gunstige emissievoorwaarden op basis van dieseltechnologie op de markt willen brengen. Daarnaast heeft spreker in een persbericht van het ministerie van VWS, gedateerd 31 augustus 2006, gelezen dat er een subsidie van € 6 miljoen voor CO₂-projecten wordt aangekondigd. Deze projecten moeten vóór 18 januari 2007 worden ingediend. Volgens spreker kan gebruik gemaakt worden van deze subsidiemogelijkheid.

De heer Van Malenstein laat weten dat de commissie IME pas afgelopen donderdag de uitnodiging heeft ontvangen om aanwezig te zijn bij deze vergadering. Daarnaast is de PvdA verbaasd over het feit dat er vanuit de VVD-fractie op 31 augustus jl. schriftelijke vragen zijn gesteld over dit onderwerp, terwijl de behandeling voor vanavond was vastgesteld.

Reglementair is dit niet toegestaan.

Spreker is van mening dat bij het programma Luchtkwaliteit de gezondheid centraal dient te staan. Dit onderwerp is eerder behandeld tijdens de vergadering van 26 juni jl.. Vanuit het verslag citeert spreker een antwoord van de gedeputeerde op het gebied van de gezondheidszorg met betrekking tot dit onderwerp: "Dat de gezondheidsaspecten vanzelfsprekend worden meegenomen."

In het voorliggende stuk staat meerdere malen dat een verbeterde luchtkwaliteit positief bijdraagt aan de gezondheid van inwoners. Spreker vraagt zich af waar dit echter in het programma is terug te vinden. Hij is het niet eens met de formulering van de tekst in de toelichting van het voorliggende stuk met betrekking tot de gezondheidsproblemen.

Meerdere organisaties hebben aangegeven dat veel mensen te kort leven door de problemen op het gebied van de fijnstof. Spreker is van mening dat het hier wel degelijk om een heel zwaar onderwerp gaat. Dit gaat volgens hem niet over de stagnatie van de gewenste ruimtelijk ordening.

Op pagina 7 van de toelichting citeert spreker: "De overschrijdingen van grenswaarden (en daarmee de gezondheidseffecten) en de vertragingen, die bouwprojecten daardoor hebben opgelopen, vormen de reden van het opstellen van dit programma Luchtkwaliteit." Spreker blijft echter van mening dat het geheel gaat om de gezondheid.

Normstelling. Spreker citeert op pagina 6 van de toelichting: "Wettelijke grondslag. Thans wordt landelijk nieuwe wetgeving voorbereid voor de Wet luchtkwaliteit. Een belangrijk onderdeel van de nieuwe regelgeving betreft de ontkoppeling van de luchtkwaliteitsgrenswaarden en het overgrote deel van alle ruimtelijke plannen. In de nieuwe Wet luchtkwaliteit staat dit centraal." Spreker protesteert namens de PvdA-fractie tegen deze wijze van formuleren. Deze wijze van formuleren wordt overigens ook in de inleiding gebruikt. Spreker is van mening dat dit nog niet eens een wetsontwerp betreft. Dit betreft een conceptwetsontwerp, dat nog niet aan de Kamer is aangeboden. Er zijn enkele partijen die aandringen op snelle behandeling in de Kamer, maar de Raad van State heeft tot twee maal toe aangegeven dat snelle behandeling in de Kamer betwijfeld dient te worden. Er dient eerst voldoende duidelijkheid te zijn. Met betrekking tot de gezondheid is het volgens spreker verstandig om de normen zo streng mogelijk, maar ook praktisch, vast te stellen. Spreker geeft een voorbeeld uit de Verenigde Staten.

Volgens spreker wordt er ten onrechte vooruitgelopen op nieuwe wetgeving, die nog niet eens is vastgesteld. Dit is geen goede zaak en dient niet te gebeuren.

Er bestaat een EU-norm, waarbij de Euro 5- en de Euro 6-norm zullen volgen. Het is volgens spreker goed om een zo streng mogelijke norm te hanteren. De norm wordt onder andere in de concessies voor een langere termijn vastgesteld. Hierbij wordt een trend ingezet, waarbij het volgens spreker goed is om uit te gaan van bestaande EU-normen.

Emissies. Er zijn kaarten waarop vanuit de verkeersintensiteit zware overschrijdingen van grenswaarden plaatsvinden. Dit heeft een zware luchtvervuiling voor mensen die vlakbij wonen tot gevolg. Dit wordt echter niet zichtbaar gemaakt. De PvdA begrijpt niet geheel waarom dit niet zichtbaar wordt gemaakt. De gegevens zijn volgens spreker echter wel

bekend. In het verdrag van Aarhus staat dat de overheid verplicht is om informatie met betrekking tot milieu, gezondheid en veiligheid bekend te maken. Het verdrag van Aarhus is in 2005 geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving.

Effecten Provinciaal Programma Luchtkwaliteit. Spreker is van mening dat de pogingen in het kader van de reductieknelpunten zeer goed zijn, maar dat deze nog niet voldoende concreet zijn. Op pagina 4 staat bij de projecten 2 en 3 het kader precies hetzelfde omschreven. Dit is volgens spreker niet de bedoeling. Graag zou hij hierop een toelichting ontvangen.

Kosten. De PvdA staat achter de hoeveelheid gelden die wordt vrijgemaakt. Op pagina 7 wordt echter aangegeven dat er jaarlijks meerkosten voor de concessies bestaan. Graag zou spreker hierop een toelichting ontvangen.

Spreker mist de in het voorliggende stuk een vergelijking met de Whisperbussen. Ook de particuliere aansluiting bij aardgasbussen wordt niet genoemd.

Koppeling. Het is volgens spreker een groot voorrecht dat de koppeling bestaat. Het geeft politieke aandacht, druk en mogelijkheden om meer te doen dan anders mogelijk zou zijn. Het gaat hier uiteindelijk om de gezondheid van mensen in gebieden die zwaar vervuild zijn. Spreker vraagt tenslotte wat de consequenties van dit provinciale programma zijn voor wonen en werken.

De heer Van den Burg geeft toe dat de VVD op 31 augustus jl. inderdaad schriftelijke vragen heeft gesteld. Het is de VVD achteraf gebleken dat dit ingaat tegen de procedure die gehanteerd wordt. Spreker biedt hiervoor zijn excuses aan. Hij vraagt of het mogelijk is dat de gedeputeerde tijdens de beantwoording in deze commissie ingaat op de schriftelijke vragen van de VVD.

Strategisch niveau. Er bestaat een Europese kaderstelling voor de luchtkwaliteit. Op alle drie de niveaus nemen de overheden hun verantwoordelijkheden om dit probleem op een zo goed mogelijke manier op te lossen. Op rijksniveau is dit gedaan door het Besluit luchtkwaliteit aan te passen. Daarnaast zijn er diverse zaken aangekondigd om de luchtkwaliteit te verbeteren. Het is volgens spreker goed als de gedeputeerde ook zijn verantwoordelijkheid neemt, en doet wat van hem verwacht wordt om de luchtkwaliteit op een beter niveau te krijgen.

Spreker deelt gedeeltelijk de mening van de heer Van Malenstein. De levensverwachting van mensen wordt beperkt door de problemen met de fijnstof en NOX. Daarnaast stagneren ruimtelijke plannen door deze problematiek. Het is goed om plannen te ontwikkelen om deze problemen aan te pakken. Spreker zou graag inzicht ontvangen in de consequenties voor de volksgezondheid en de consequenties van het eventueel vertragen van de ruimtelijke plannen. De gebruikte eenheden zeggen spreker niet veel.

Concessieverlening. Spreker vraagt in hoeverre de BRU en Amersfoort daadwerkelijk betrokken worden bij de concessieverlening.

Er zijn in de provincie gemeenten die een Programma Luchtkwaliteit op moeten stellen. Spreker vraagt of de gemeenten die dit moeten doen ook bereid zijn om dit daadwerkelijk te doen en hier ook uitvoering aan te geven. In het stuk wordt aangegeven dat de grootste knelpunten juist bij de gemeenten liggen.

Rijden op aardgas. De VVD is van mening dat het slagen van een dergelijk project afhankelijk is van de omarming door de doelgroepen. Spreker vraagt zich af of de doelgroepen ook echt bij dit project betrokken worden. Hij doelt hier met name op het MKB.

De heer Vis sluit zich geheel aan bij de mening van de heer Van Malenstein. Spreker heeft zich afgevraagd wat hij met de ondertoon moest die uit het stuk naar voren kwam. Volgens spreker worden alle problemen in het stuk toegedekt. Dit is niet juist.

Alternatieve programma. Spreker is van mening dat de beschrijving hiervan veel te summier is. Er is hier sprake van een wanverhouding. Dit programma zou beter uitgewerkt dienen te worden.

De heer Benschop deelt de mening van de heer Van Malenstein op het gebied van de gezondheid, met daarna het punt van de ruimtelijke ordening. Spreker geeft aan dat ook bij het rijden op aardgas aangegeven wordt dat dit project het stimuleren van de vraag naar aardgas als doel heeft. Hij is van mening dat dit niet juist geformuleerd is.

Spreker vraagt zich af wat de bedoeling is met het huidige wagenpark in de toekomst. Het zal waarschijnlijk noodzakelijk zijn om een nieuw wagenpark aan te schaffen. Het is volgens spreker niet de bedoeling zijn om het huidige wagenpark naar andere landen te sturen, zodat daar de vervuiling wordt voortgezet.

Rijden op aardgas. Spreker vraagt of biobrandstoffen bijdragen aan de vervuiling of niet.

De heer De Vries sluit zich ook aan bij de mening van de heer Van Malenstein. De SP kan het provinciale programma niet los zien van de maatregelen die het rijk en de gemeenten moeten nemen. Spreker denkt hierbij onder andere aan de aanpak van de binnenscheepvaartverkeer.

Spreker maakt zich bezorgd over de beschikbaarheid van de Euro 4- en de Euro 5-techniek. Hierbij dreigt volgens hem op dit gebied een ongekende kapitaalvernietiging.

In het kader van de concessieverlening vraagt spreker of ook het CVV op een dergelijke wijze wordt beoordeeld. Is bij het CVV ook dezelfde tijdsduur van toepassing?

Bij de programma's 2 en 3 betreft het voorliggende voorstel gewone studievoorstellen volgens spreker. Dit zal geen bijdrage leveren aan de verbetering van de luchtkwaliteit.

Daarnaast heeft spreker het idee dat het weren van binnenstedelijk verkeer een uitgangspunt dient te zijn voor het dynamisch verkeersmanagement. Ook het doorgaand verkeer uit woongebieden bestrijden, dient hiervoor een uitgangspunt te zijn.

Alternatieve vervoerswijzen worden volgens spreker ook omschreven als een studieproject.

De commissies kunnen enkele aanbevelingen doen. De SP meent dat het skaten een alternatieve vervoerswijze zou kunnen zijn. Een pilotproject voor de Uithof is volgens spreker een mogelijkheid.

Rijden op aardgas. De SP vindt het bezwaarlijk dat het alternatief van rijden op biobrandstof geheel buiten beeld is. Hij betreurt het ook dat het project van de Whisperbus is gestopt.

Spreker vraagt zich ook af hoe het MKB geïnteresseerd kan raken in het gebruik van alternatieve brandstoffen. Een mogelijkheid is volgens spreker dat het MKB hiervoor geld ter beschikking krijgt.

De ChristenUnie is van mening is dat het voorliggende stuk de uitstraling geeft dat de provincie een positieve aanpak van de luchtverontreiniging ter hand wil nemen. De fractie staat hier zeer positief tegenover. Volgens spreker is met name bij de projecten 1 en 4 een grote verbetering van de luchtkwaliteit mogelijk. Dit zou goed zijn voor mensen met gezondheidsproblemen en voor de inrichting van het land.

De heer Ploeger laat weten dat hij erg verheugd is over het feit dat het geld dat bij het PMP is bezuinigd in het kader van KWATTA, op deze wijze weer terug komt. De wettelijke grondslag geeft aan dat de gemeenten ook programma's moeten opstellen. Spreker gaat er vanuit dat hiervoor overleg tussen de gemeenten en de provincie plaatsvindt. Graag zou spreker hierover meer informatie ontvangen.

Concessieverlening. Spreker is blij dat het dynamisch verkeersmanagement ook in de provincie wordt aangepakt.

De ontwikkeling van de alternatieve vervoerswijze ziet spreker graag in de toekomst tegemoet. Hij is van mening dat dit op dit moment niet veel voorstelt.

Spreker hoopt dat er naast de mogelijkheid van het rijden op aardgas een echt duurzame brandstof zal worden ontwikkeld. Hij hoopt dat het gebruik van hybride voertuigen zal worden gestimuleerd.

Reactie van het college

Gedeputeerde Binnekamp constateert dat alle partijen het eens zijn dat het gaat om de gezondheid. Daarnaast zijn ook de ruimtelijke en economische ontwikkelingen van belang. In

2010 c.q. 2015 zal er voldaan dienen te worden aan de normen van fijnstof en NOX. Er is hiervoor een concept van de wet in ontwikkeling. Dit is een belangrijke bouwsteen om te komen tot de aanpak van de luchtkwaliteit tussen rijk, provincie en gemeenten. Het rijk heeft hiervoor € 900 miljoen ter beschikking. Hiervan is ongeveer € 500 miljoen voor de regio's. De stad Utrecht en het BRU krijgen ieder € 2,2 miljoen en de provincie € 1,2 miljoen.

In het NSL (Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit) staan allerlei maatregelen die de Kamer nog moet goedkeuren. Er heeft hiervoor reeds een technisch vooroverleg plaatsgevonden. Het betreft nog een concept, maar het is wel een conceptwetsvoorstel. Dit zal binnenkort op de agenda staan van de Kamer voor de uiteindelijke behandeling.

Er zal gezamenlijk met de gemeenten, die projecten hebben die een vergaande overschrijding van de normen met zich meebrengen, naar een aanpak van de luchtkwaliteit gezocht moeten worden.

De provincie wil hier een bijdrage aan leveren. Vandaar dat het regionaal aanbod praktisch één op één wordt overgenomen. In dit stuk wordt met name de provincie aangewezen voor de aanpak van problemen.

In het PMP en het voorliggende programma wordt vele malen gewezen op de belangrijkheid van de gezondheid van de mensen. De gezondheid wordt juist meerdere malen als uitgangspunt genomen. Als erin geslaagd wordt om in 2010 c.q. 2015 aan de normen te voldoen, betekent dit uiteraard ook winst voor de gezondheid. Spreker deelt de mening van de heer Van Malenstein niet dat de cijfers bevestigen dat de fijnstof en de stikstofdioxide levensverkortend zouden werken. Er zijn hiervoor veel meer factoren van toepassing. Spreker is er een voorstander van om maatregelen te nemen om Nederland schoner en leefbaarder te maken.

Samenhang met duurzame energie. Er wordt hier niet gesproken over duurzame energie. Er wordt hier gesproken over de aanpak van luchtkwaliteit in het kader van de samenwerking met het rijk en de gemeenten. Er wordt hiervoor geen beroep gedaan op het stimuleringsfonds. In oktober zal spreker met voorstellen komen voor de duurzame energie. De € 7 miljoen, die in het stuk worden genoemd, zou spreker graag uit de algemene middelen halen. Als PS hiermee akkoord gaat, zou hiervan ruim € 3 miljoen voor de concessieverlening zijn en zou ruim € 3,2 miljoen voor de behandeling van het wagenpark gebruikt worden. Van deze laatste € 3,2 miljoen zou spreker graag van de marktpartijen zoveel mogelijk terug ontvangen. Hiervoor dienen nog onderhandelingen gevoerd te worden. Doorstromingsmaatregelen VRI's. Er dient eerst een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd te worden als het gaat om de doorstroming. Als aangetoond kan worden dat er extra maatregelen nodig zijn, komt de gedeputeerde bij de commissie terug voor de benodigde financiële middelen.

De heer De Vries constateert dat dit voorliggende programma nog niet compleet is. Naar aanleiding van de voorgestelde studies zal er een vraag vanuit de gedeputeerde komen om meer financiële middelen. Gedeputeerde Binnekamp antwoordt dat dit inderdaad juist is. In het kader van het dynamisch verkeersmanagement zal voorgesteld worden om bijvoorbeeld de N226 en de N227 te bundelen en op een dergelijke wijze te zorgen voor een betere doorstroming.

Schoner openbaar vervoer. Spreker laat weten dat er natuurlijk met de gemeenten en het BRU overleg wordt gevoerd over dit onderwerp. De kosten die gemaakt worden, dienen wel op te wegen tegen het milieurendement dat behaald wordt. Er wordt hiernaar onderzoek verricht. Als blijkt dat aardgas op dit moment het juiste middel is, zullen de gemeenten en het BRU gezamenlijk met de provincie aardgasbussen laten rijden.

Oude bussen. Dit heeft te maken met de fasering. De concessieperiode loopt van 2008 tot 2016. Er zal in 8 periodes € 450.000 aan de concessiehouder ter beschikking worden gesteld. De concessiehouder is verplicht om het standaardmateriaal aan te schaffen. Vanuit de commissie IME is het van belang dat de EEV-norm aan de concessiehouder wordt opgelegd. Dit zal in het concessiekader moeten worden opgenomen.

Spreker vraagt zich af waarom er niet voldaan zou kunnen worden aan de Euro 4- en de Euro 5-norm. Dit betekent dat als er gebruik gemaakt kan worden van aardgas, dat er

nauwelijks een uitstoot van stikstof zou plaatsvinden. Ook op andere gebieden zou dit positief uitpakken.

Hybride bussen. Spreker heeft aangegeven waarom het gebruik van hybride bussen niet gelukt is. Er bestaat hiervoor op dit moment geen techniek. De heer Ploeger wijst erop dat hij doelde op met name de grote busfabrikanten, die bezig zijn met de ontwikkeling van hybride bussen. Gedeputeerde Binnekamp antwoordt dat alleen de grote fabrikanten op dit gebied bezig zijn. Dit wordt echter meer voor het buitenland gedaan, dan voor Nederland. De techniek is in Nederland nauwelijks beschikbaar. LPG is wel beschikbaar, maar minder schoon en veel gevaarlijker.

Accijnzen. Spreker gaat er vanuit dat er op Prinsjesdag niet gesproken zal worden over accijnzen op aardgas. Mocht dit wel gebeuren, dan ontstaat er een probleem. Dit zal vervolgens met de concessiehouder moeten worden afgestemd. De heer Jongsma geeft bij interruptie aan dat zijn vraag omgekeerd was bedoeld. Hij vroeg zich af hoe lang er geen accijnzen op CNG geheven zullen worden. Gedeputeerde Binnekamp antwoordt dat dit niet is in te schatten. Als er daadwerkelijk iets gedaan moet worden aan de luchtkwaliteit, dan lijkt het spreker onwaarschijnlijk dat het rijk op korte termijn accijnzen op aardgas zal heffen. De heer Jongsma geeft aan dat dit echter wel doorslaggevend voor investeerders is.

Gedeputeerde Binnekamp bevestigt dit.

De heer De Vries vraagt of de CVV-concessie op dezelfde wijze zal worden beoordeeld als de normale concessie. Gedeputeerde Binnekamp antwoordt dat dit vervoer inderdaad op dezelfde wijze wordt meegenomen. De heer Van Malenstein vraagt of ook het particulier vervoer hierin mee zal worden genomen. Gedeputeerde Binnekamp antwoordt dat er drie fases zijn te onderscheiden. Ten eerste de aardgasbussen, ten tweede het bedrijfsleven en ten derde de gewone man/vrouw. Spreker stelt voor om eerst de eerste twee fases uit te voeren. Aansluitend kan de derde fase worden uitgevoerd. Er zal in de studie gezocht worden naar nog veel meer partners om het wagenpark over te schakelen op aardgas. Vervolgens wordt voorgesteld om 8 vulstations in de regio te realiseren voor € 3,2 miljoen, waarvan een gedeelte door de marktpartijen moet worden terugbetaald.

Biodiesel. Spreker blijft van mening dat aardgas op dit moment de beste oplossing is voor de fijnstofproblematiek. Bij biodiesel is er een betere uitstoot van CO₂, hetgeen meer te maken heeft met het klimaat.

Binnenvaart. Er bestaat hiervoor veel aandacht bij minister Peijs. De provincie is niet in staat om maatregelen ten aanzien van de binnenvaart te nemen. Dit dient vanuit het rijk geïnitieerd te worden.

Commissieleden tweede termijn

De heer Ploeger vraagt wat de mogelijkheden zijn om bij het deel van het wagenpark, dat aangepakt wordt, te kijken naar hybride technieken.

De heer De Vries laat weten dat hij de mening van de gedeputeerde op het gebied van de biodiesel en de afschrijving van het openbaar vervoer materiaal niet deelt.

De heer Vis deelt de mening van de heer De Vries met betrekking tot de biodiesel. Graag zou spreker de discussie met de gedeputeerde willen voeren over de eindigheid van fossiele brandstof.

De heer Van den Burg laat weten dat de VVD in algemene zin het voorliggende voorstel steunt, waaraan een ambitieus plan ten grondslag ligt.

De heer Van Malenstein is blij dat de gedeputeerde een aantal positieve punten naar voren heeft gebracht om te proberen de luchtkwaliteit te verbeteren. De discussie gaat met name over het algemene ambitieniveau volgens spreker. Er bestaat een nuanceverschil in de wijze waarop de gedeputeerde dit benadert ten opzichte van de wijze waarop de fractie van de PvdA dit benadert.

Er dient volgens spreker opgepast te worden met saldering. Als de luchtvervuiling uitgesmeerd wordt, zullen meer mensen hiervan last krijgen. De heer Van den Burg geeft aan de heer Van Malenstein aan dat dit plan niet over de saldering gaat, maar over de mogelijkheden om de uitstoot van fijnstof en NOX terug te dringen. De heer Van Malenstein antwoordt dat in de projecten 2 en 3 automatisch bij saldering uitgekomen wordt. Dit heeft volgens hem met de achtergrond van het ambitieniveau te maken.

Over de cijfers die spreker in eerste termijn heeft genoemd, met betrekking tot de slachtoffers van de fijnstof, geeft spreker aan dat dit cijfers van het RIVM zijn. Hierbij zijn de overige factoren reeds weggefilterd.

Spreker laat weten dat de PvdA-fractie geen nieuwe onderzoeken verzoekt. De fractie vraagt echter om gebruik te maken van de reeds bestaande informatie en cijfers. Deze gegevens zijn bij diverse instanties op te vragen. Deze gegevens kunnen op simpele wijze omgezet worden in kaartmateriaal. De heer Ploeger vraagt bij interruptie of de heer Van Malenstein ook bij behandeling van het PMP al om deze kaarten heeft gevraagd. De heer Van Malenstein bevestigt dit. Hij betreurt het dat hij deze kaarten tot op heden nog niet heeft mogen ontvangen. Hij hoopt deze kaarten nog steeds te krijgen.

De PvdA is van mening dat in dit stuk ook heel goede punten zijn opgenomen. Graag zou hij nog antwoord ontvangen op zijn vragen over:

- de financiële invalshoek over de jaarlijkse meerkosten van de concessieperiode;
- de kaders project 2 en 3, hier wordt dezelfde tekst vermeld;
- de consequenties voor wonen en werken.

De heer Jongsma laat weten dat de tekst uit het verslag van 26 juni jl. inderdaad over duurzame energie ging. Het gaat spreker met name om de effectiviteit van de voorstellen. Het is van belang voor de voorstellen van de gedeputeerde dat de doelen bereikt worden. Spreker begrijpt dat de gedeputeerde geen inschatting kan maken van de accijnsvrije periode. Het betreft echter wel een onzekerheid met betrekking tot het doen van investeringen op dit gebied. Graag zou spreker de gedeputeerde uitnodigen om een verduidelijking te geven van de mogelijkheden om gebruik te maken van de reeds bestaande gegevens. De luchtvervuiling is voorlopig in Nederland nog niet opgelost. Spreker neemt aan dat de commissie IME later dit najaar uitvoerig over de concessievoorwaarden zal spreken.

Reactie van het college

Gedeputeerde Binnekamp wijst er nogmaals op dat het wetsvoorstel in het technisch overleg is besproken. Er is door de Kamer toegezegd dat dit nog vóór de verkiezingen zal worden behandeld. Als dit niet gebeurt, dan blijft alles bij het oude.

De heer Van Malenstein merkt op dat in meerdere publicaties wordt aangegeven dat het wetsvoorstel nog formeel moet worden aangeboden aan de Kamer. Gedeputeerde Binnekamp geeft aan dat dit niet waar is. Het is behandeld in het technisch overleg van de vaste kamercommissie.

Saldering. Het salderingsgebied blijft voor de gedeputeerde de provincie Utrecht.

Jaarlijkse meerkosten. De meerkosten komen uit op maximaal 8 maal € 400.000.

Consequenties wonen en werken. Er bestaan meerdere rapporten van onderzoeken die aangeven dat bij een vergelijking tussen het gebruik van aardgas en LPG een reductie van 40 % wordt bereikt. Samen met het BRU en de stad Utrecht zal dit onderzoek verder uitgebreid worden. Er wordt gekeken of het kosteneffectief is en of het gewenste rendement wordt geleverd. Dit heeft gevolgen voor de gezondheid en de ruimtelijke en economische ontwikkeling. Spreker wijst er nogmaals op dat het een samenwerking betreft. De provincie dient een bijdrage te leveren aan het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit. Er dient een programma door de provincie hiervoor te worden opgesteld. De inhoud wordt door PS bepaald.

Hybride systemen. Spreker laat weten dat hij het gebruik van hybride voertuigen niet zal nastreven. De fabrikanten zijn niet bereid om deze technieken te ontwikkelen.

Biodiesel. Aardgas is niet oneindig. Het is de bedoeling dat een verdere bestudering van biobrandstoffen plaatsvindt.

Gebruik bestaande gegevens. Spreker merkt op dat hij zich niet kan herinneren dat de heer Van Malenstein aan het college gevraagd heeft om een risicokaart te maken.

Spreker benadrukt dat er reeds maatregelen getroffen worden die in dienst staan van de mensen die overlast ervaren. Het is spreker echter niet duidelijk wat hij met gegevens kan doen als blijkt dat mensen binnenstedelijk worden blootgesteld aan te veel vervuiling. De heer Van Malenstein merkt op dat gekeken kan worden naar onder andere dynamisch verkeersmanagement. Gedeputeerde Binnekamp laat weten dat op basis van metingen geconstateerd kan worden dat de normen in ernstige mate worden overschreden. De GGD heeft aan spreker aangegeven dat er echter geen relatie te leggen is. Het gebruik van deze gegevens zou niet leiden tot geheel andere maatregelen.

Gedeputeerde Binnekamp is van mening dat op dit moment niet aan particulieren opgelegd kan worden dat zij gebruik gaan maken van aardgas. Er zal ook geen subsidie worden gegeven voor het gebruik van aardgas. Dit kan echter wel gestimuleerd worden.

De voorzitter constateert dat het voorliggende stuk niet als sterstuk aan de PS-vergadering zal worden aangeboden. Gedeputeerde Binnekamp laat weten dat hij tijdens de PS-vergadering van 18 september a.s. niet aanwezig zal zijn. Hij stelt voor om dit onderwerp tijdens de PS-vergadering van oktober te behandelen. Aldus wordt besloten.

Alle portefeuillehouders

7. Halfjaarrapportage 2006 provincie Utrecht

Commissieleden in eerste termijn

Mevrouw Swets laat weten dat het CDA akkoord gaat met de voorliggende halfjaarrapportage. Het CDA heeft geen afwijkingen geconstateerd. Spreekster merkt op dat de halfjaarrapportage loopt tot en met mei van dit jaar. Zij vraagt zich af of deze rapportage nog steeds de huidige stand van zaken is. Als dit inderdaad het geval is, verwacht het CDA dat dit bij de behandeling van de jaarrekening nog steeds op schema ligt.

Mevrouw Fokker vraagt wat er met betrekking tot het geld, dat voor de Ruimte voor de Rivier nog moet worden bijgepast, moet gebeuren. De PvdA leeft in de veronderstelling dat er nog veel geld vanuit het rijk zal komen. Spreekster doelt met name op de relatie die wordt genoemd op pagina 43. Zij laat weten dat hier wordt aangegeven dat er een onderbesteding is bij de Waterkwantiteit en Waterberging. Dit geld zou benut worden voor Ruimte voor de Rivier, maar volgens spreekster zou dit geld ook bedoeld zijn voor de bestrijding van de verdroging. Graag zou spreekster hier een toelichting ontvangen.

Er zijn twee posten opgenomen voor de KRW. Er wordt gesproken over twee uitgaven. Spreekster vraagt wat er in het kader van de KRW nog meer te verwachten valt. Kan de commissie een overzicht van de te verwachten kosten ontvangen?

De heer Van Oostrum geeft aan dat er inderdaad een tekort voor de Ruimte voor de Rivier wordt aangegeven. De dekking die daarvoor gevonden wordt, komt bij andere budgetten vandaan. Op pagina 43 wordt beschreven dat dit plaatsvindt door middel van herprioritering. Hierbij wordt aangegeven dat er inhoudelijk geen gevolgen zullen zijn. Graag zou spreker hierop een toelichting ontvangen.

Op pagina 44, bij prestaties vertragingen verkeer, citeert spreker: "De onderuitputting is het gevolg van luchtproblematiek. Een stop op de ontwikkeling van grote infrastructurele wegenprojecten. Naar verwachting zal dit in de tweede helft van het jaar aantrekken als gevolg van de betrokkenheid van de provincie bij een spoorverbreding." Spreker vraagt zich af wat in de tweede helft van het jaar aan zal trekken. Wat is de toegevoegde waarde van hetgeen vermeld wordt in de halfjaarrapportage? Graag zou spreker zien dat er in de toekomst meer op de informatie gescand wordt. Er dient gekeken te worden of de vermelde informatie ook relevant is voor de statenleden.

De heer Benschop laat weten dat bij de energie de biomassacentrale in Nieuwegein wordt genoemd. Spreker vraagt zich af hoe het na de MEP-affaire met deze biomassacentrale gaat.

Reactie van het college

Gedeputeerde Binnekamp antwoordt dat in het PMP en WHP uitvoerig de activiteiten besproken zijn waar de provincie mee bezig is. Spreker verwacht dat aan het eind van het jaar de doelen grotendeels bereikt zullen worden. Als spreker uitgaat van de planning, meent hij dat het positieve beeld tot het eind van het jaar behouden zal blijven. Indien er veranderingen optreden, zal de commissie als eerste hierover geïnformeerd worden. Ruimte voor de Rivier. Dit heeft alles te maken met het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). Er bestaat een onderbesteding op dit moment op een bepaald vlak. De staatssecretaris geeft in het kader van Ruimte voor de Rivier € 40 miljoen aan de provincie om maatregelen te treffen bij Vianen. Spreker is van mening dat het goed is om diverse zaken tegelijkertijd te ontwikkelen. In het kader daarvan is hij samen met de gemeenten Houten, Nieuwegein en Vianen een inrichtingsvisie aan het maken. Hiervoor zal binnenkort een bestuursovereenkomst getekend worden. De kosten die in het voorliggende stuk worden genoemd zijn onderzoekskosten, die van de genoemde € 40 miljoen zullen worden afgetrokken.

Verkeerssituatie. Spreker zal schriftelijk antwoord geven op de vraag van de heer Van Oostrum.

Beleidsindicatoren. Spreker laat weten dat de commissie een andere omschrijving van de indicatoren zal ontvangen.

Biomassacentrale. Spreker geeft aan dat hij met de ontwikkelaar heeft gesproken. De ontwikkelaar wil graag kijken wat de gevolgen zijn als de MEP(?)-subsidie niet doorgaat. Dit betreft wel een aanzienlijk bedrag. Het valt te bezien of dit bedrijf nog verder wil gaan met de ontwikkeling van de biomassacentrale als de subsidie niet doorgaat. Spreker is van mening dat dit een marktinitiatief moet zijn en moet blijven.

Het overzicht waarnaar mevrouw Fokker heeft gevraagd, zegt spreker toe.

De voorzitter constateert dat het voorliggende stuk door kan naar de statenvergadering.

8. Dekkingsvoorstel financieringstekort Europese aanbesteding Bodemkaart (uitvoering Amendement Streekplan: Verbod op termijn van Scheuren en Ploegen van grasland in Veenweidegebieden)

De heer Reerink laat weten dat hij een punt van orde heeft. In de commissie REG is geconstateerd dat het wisselen van items tussen de commissies tegen de afspraken is. Als een onderwerp eenmaal bij de commissie is, blijft dit bij die commissie. Tenzij er zeer bijzondere, zwaarwegende omstandigheden zijn.

Bij de bodemkaart is de discussie ontstaan vanuit de streekplanbehandeling. Dit is verder in een informeel overleg van de commissie REG verder uitgewerkt. De conclusie in de commissie REG is dat de behandeling plaats dient te vinden binnen de commissie REG. Er is daarnaast voorgesteld om, in het kader van de doorgang van het proces van de bodemkaart, de financiering in de commissie WEM als sterstuk te accorderen.

Spreker geeft aan dat hij inhoudelijk opmerkingen heeft. Als deze commissie akkoord gaat met behandeling in de commissie REG zal hij zijn opmerkingen in de commissie REG bespreken.

De heer Van den Burg is het eens met het voorstel van de heer Reerink. Het is volgens hem wel goed om de commissie WEM uit te nodigen voor de vergadering van de commissie REG bij de behandeling van dit onderwerp.

De heer De Vries laat weten dat ook de SP akkoord gaat met dit voorstel.

De voorzitter constateert dat de leden van de commissie akkoord gaan met het voorstel van de heer Reerink om dit onderwerp in de commissie REG te behandelen met uitnodiging van de commissie WEM.

Gedeputeerde Binnekamp bevestigt dat de bodemkaart thuis hoort in de commissie REG. Het gaat hier ook om de grondwatertrappenkaart. Als de commissie akkoord gaat, kan ook de grondwatertrappenkaart in de commissie REG behandeld worden.

De voorzitter constateert dat de commissie akkoord gaat met de financiering en dat dit stuk als sterstuk naar de PS-vergadering kan worden doorgestuurd.

9. Herijking storting “Voorziening onderhoud vaarwegen”

De voorzitter constateert dat dit stuk als sterstuk naar de PS-vergadering kan worden doorgestuurd.

Geen portefeuillehouder

10. Ambitie en reflectie zelfevaluatie

De voorzitter stelt voor dit onderwerp door te schuiven naar de volgende commissievergadering. Aldus wordt besloten.

11. Rondvraag

De heer Reerink heeft een verzoek aan de gedeputeerde. Per 1 januari 2007 moet de provincie luchtvaartvergunningen verlenen. Het zou volgens spreker goed zijn om tijdig een beleidsnotitie over dit onderwerp te ontvangen. Spreker vraagt of dit op de planning kan worden geplaatst.

Gedeputeerde Binnekamp antwoordt dat dit kan, maar dat hem niet bekend is wanneer dit onderwerp in de Kamer behandeld zal worden. Het is volgens hem niet nuttig om een beleid vast te stellen als behandeling in de Kamer pas na 1 januari a.s. plaats zal vinden. De heer Reerink geeft aan dat de gedeputeerde de ontwikkelingen in de Kamer in de planning kan opnemen. Er kan hierbij geanticipeerd worden op deze ontwikkelingen. Gedeputeerde Binnekamp merkt op dat als de Kamer akkoord gaat, dat de behandeling in de commissie in januari of februari kan plaatsvinden.

De heer Landman merkt op dat hij verwachtte dat er enige informatie zou volgen over de brief van de Burgerpartij Amersfoort. Hij vraagt zich af wat hierin de stand van zaken is. De voorzitter antwoordt dat deze brief naar de commissie is verstuurd. Er is een reactie in voorbereiding. Dit is daarna verder afgehandeld.

TER KENNISNEMING

12. Tsunami-hulp

13. Wateropgave in en rond de Bethunepolder

Mevrouw Fokker laat weten dat de PvdA dit onderwerp graag zou laten agenderen. De benodigde vragen zullen volgen.

14. Rapport “Duurzaam vermogensbeheer door lokale overheden” (inclusief verslag seminar)

15. Sluiting

De voorzitter bedankt de aanwezigen en sluit om 23.⁰⁰ uur de vergadering.